

Sygn. akt I Ca 334/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Andrzej Kordowski (spr.)
Sędziowie:	Joanna Rawa, Włodzimierz Wójcicki
Protokolant:	Anna Sobieska

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2014 r. na rozprawie

sprawy z powództwa D. Z.

przeciwko (...) S.A. w (...) S.A w L.

o zobowiązanie do usunięcia

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Zambrowie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w W. Mazowieckiem

z dnia 14 października 2013 r. sygn. akt VI C 12/13

I. apelację oddala;

II. zasądza od powódki D. Z. na rzecz pozwanych (...) S.A. w (...) S.A w L. kwoty po 300 złotych na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt I Ca 334/13

UZASADNIENIE

Powódka w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w R. oraz (...) S.A. w L. wniosła o nakazanie usunięcia z nieruchomości, stanowiącej jej własność dwóch słupów elektrycznych. W uzasadnieniu wskazała, że nie może korzystać z 219 m² nieruchomości, z powodu stojących tam słupów.

Pozwany (...) S.A. w R. wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany (...) S.A. w L. wnosił o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podnosił m.in., że powódka nie udowodniła niemożności zagospodarowania działki. Do tej pory pracownicy pozwanego bez przeszkód dokonywali konserwacji, przeglądów i napraw urządzeń. Poza tym linia nie została wzniesiona bezprawnie, ale w oparciu o decyzje administracyjne.

Wyrokiem z dnia 14 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Zambrowie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny w W. Mazowieckiem oddalił powództwo, zasądził od powódki D. Z. na rzecz: pozwanego (...) S.A. w L. kwotę 600 zł oraz na rzecz pozwanego (...) S.A. w R. kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów pełnomocnika. Nakazał też ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Zambrowie) od powódki D. Z. kwotę 470 zł tytułem brakujących kosztów sądowych.

Powyższy wyrok Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Powódka jest obecnie właścicielką nieruchomości gruntowej, składającej się z działki nr (...) położonej w W. (...). Wcześniej właścicielem działki nr (...), z której została wydzielona działka powódki, był jej ojciec W. W. (1). Na działce powódki są posadowione słupy linii średniego napięcia, doprowadzające energię elektryczną do budynków wielomieszkaniowych. Posadowienie tych urządzeń ogranicza możliwości zabudowy działki powódki, w związku z przepisami budowlanymi oraz BHP. Słupy te stanowią własność pozwanego (...) S.A. Na ich posadowienie na działce wyraził zgodę w dniu 8.10.1991 r. W. W. (1).

Sąd Rejonowy uznał, że podstawę prawną roszczenia powódki stanowi art. 222 § 2 k.c. Na treść roszczenia negatoryjnego składa się możliwość żądania przywrócenia stanu zgodnego z prawem oraz zaprzestania naruszeń. Właścicielowi może przysługiwać jedno albo drugie uprawnienie, albo obydwa łącznie. Przywrócenie stanu zgodnego z prawem polega na wyeliminowaniu ingerencji osoby nieuprawnionej w sferę władztwa właściciela oraz na usunięciu skutków naruszeń, to jest doprowadzenie rzeczy do takiego stanu, w jakim była przed naruszeniem. Roszczenie to przysługuje niezależnie od dobrej lub złej wiary osoby naruszającej własność.

Sąd Rejonowy ocenił, że posadowienie słupów energetycznych stanowi ingerencję w prawo własności właściciela działki (...), tj. powódki. Treść art. 222§2 k.c. mówi jednakże o bezprawnym naruszeniu, a pozwany w procesie negatoryjnym może bronić się wykazując, że ma prawo do ingerencji we własność powoda. Pozwany (...) S.A. przedstawił Sądowi, m.in. protokół spisany w dniu 8.10.1991r. zawierający oświadczenie woli poprzednika prawnego obecnej właścicielki nieruchomości - W. W. (1), wyrażające zgodę na postawienie słupów energetycznych na swoim terenie oraz na wykup w przyszłości części tego terenu wg przedstawionego projektu. Sąd Rejonowy ustalił przy tym, że oświadczenie to nie mówi o czasowym zajęciu terenu w celu wykonania linii energetycznych, po tym jak dokonał jego wykładni na tle okoliczności, w których zostało ono złożone. Zauważył, że oświadczenia złożone w dniu 08.10.1991 r. zawierają nieprecyzyjne zapisy co do nieruchomości, która ma być zajęta, zakresu tego zajęcia oraz uprawnień zakładu związanych z konserwacją linii przesyłowej. Jednakże to ówczesny właściciel działki (...) (z której później powstała działka powódki nr (...)) w obecności przedstawicieli spółdzielni mieszkaniowych, wyraził zgodę na ustawienia słupów na działce, która stanowiła jego własność. Kontekst sytuacyjny nie pozostawiał przy tym wątpliwości, że chodzi o doprowadzenie energii elektrycznej za pomocą instalacji naziemnej (słupów z linią elektroenergetyczną) do budynków spółdzielni mieszkaniowej, której przedstawiciele brali udział w spotkaniu, a którego wynikiem było porozumienie zawarte w podpisanym przez uczestników (w tym W. W. (1)) protokole.

Sąd Rejonowy ocenił dalej, że zapis o wyrażeniu zgody na wykup terenu w bliżej nieokreślonej przyszłości, nie jest warunkiem zgody na posadowienie słupów. Zgoda ta miała znaczenie dla podmiotu, który dążyłby do dokonania wykupu owych gruntów, co potwierdza zapis, że to właściciele gruntów „wyrażają zgodę na wykup w przyszłości części swego terenu...”, czyli to potencjalny nabywca chciał się „zabezpieczyć” na przyszłość takim zapisem w protokole. Natomiast zapis o wypłacie odszkodowania, jeśli do wypłaty takowego w odpowiedniej kwocie nie doszło, może stanowić podstawę roszczenia w odrębnym procesie.

Poprzednik prawny pozwanego (...) S.A. w L., dysponując taką zgodą właściciela terenu, dokonał posadowienia słupów linii SN na gruncie należącym obecnie do powódki. Zgoda ta stanowiła zezwolenie właściciela gruntu na ograniczenie przysługującego mu prawa w zakresie potrzebnym do posadowienia tam słupów doprowadzających energię elektryczną do budynków wielomieszkaniowych, będących własnością spółdzielni. Dlatego też Sąd Rejonowy uznał, że pozwany (...) skutecznie podniósł zarzut uprawnienia do ingerencji w prawo własności powódki. Potwierdził to przesłuchany w sprawie świadek E. K.. W sprawie dopuszczono dowód z opinii biegłego sądowego w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych P. M., który ocenił, że posadowione na działce

(...) słupy stwarzają ograniczenie w jej użytkowaniu i zmniejszają powierzchnię zabudowy działki. Natomiast biegły sądowy z zakresu budownictwa określił, że z istnienia na działce linii energetycznej wynikają znaczne ograniczenia w posadowieniu budynków.

Pomimo tego, biorąc pod uwagę, że pozwany (...) SA dysponował zgodą na przeprowadzenie linii elektroenergetycznej przez działkę powódki, Sąd Rejonowy oddalił powództwo o usunięcie słupów linii elektroenergetycznej, ja też powództwo wytoczone przeciwko (...) S.A. w R., bowiem pozwany ten nie jest właścicielem ani użytkownikiem słupów posadowionych na działce powódki ani w inny sposób nie naruszał jej własności, zatem nie miał on legitymacji biernej w niniejszym procesie.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek pełnomocnika powódki o przesłuchanie w charakterze świadków C. W., G. R., J. L., J. D., E. R. i E. G. na okoliczność przebiegu spotkania w dniu 8.10.1991r. jako dowodu zmierzającego do przedłużenia postępowania. Z tych samych przyczyn Sąd oddalił wniosek o zobowiązanie Burmistrza do przedłożenia planu zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowania gruntów i planu realizacyjnego oraz wniosek o powołanie innego biegłego z zakresu budownictwa, uznając opinię biegłego z akt sprawy za rzetelną, pełną, jasną i fachową.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., obciążając nimi w całości powódkę jako stronę przegrywającą proces.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka. Kwestionując zaskarżony wyrok w całości zarzuciła mu:

I. naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy poprzez niewłaściwe ich zastosowanie, w szczególności:

- art 217 §1 k.p.c. w związku z art 227 k.p.c. poprzez odmowę dopuszczenia i przeprowadzenia zawnioskowanych przez powoda dowodów mających istotne znaczenie dla ustalenia okoliczności przedmiotowej sprawy, a tym samym brak ustalenia rzeczywistego stanu rzeczy stanowiącego podstawę wyrokowania;

- art 233 § 1 k.p.c. w związku z art 227 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy oraz nieustalenie faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy polegające na pominięciu: woli stron biorących udział w spotkaniu z dnia 08.10.1991 r. oraz oświadczeń w jego trakcie złożonych; dowodów z zeznań stron, uczestników spotkania z dnia 08.10.1991 r.; dowodów z planu przestrzennego zagospodarowania Miasta i Gminy W.; zagospodarowania gruntów w zakresie inwestycji obejmującej zabudowę przez Wojewódzki Związek Spółdzielni Mieszkaniowych w Ł. Osiedla (...) II w W. (...); dowodów z planu realizacyjnego (...) mieszkaniowego w W.(...) (Osiedle (...) II) - przedłożonego przez Wojewódzki Związek Spółdzielni Mieszkaniowych w Ł. obejmującą inwestycję wykonywaną na podstawie decyzji z dnia 14 kwietnia 1987 roku oznaczonej nr AN-838- (...) -46/75/87;

- przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art 231 k.p.c. poprzez poczynienie ustaleń stojących w rażącej sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, polegające na uznaniu, że na działce powoda mogą powstać budynki z instalacjami technicznymi, budowle stanowiące całość techniczno-użytkową z obiektami małej architektury; że (...) S.A. udowodniła, iż przysługuje spółce skuteczne wobec powódki uprawnienia do ingerencji w prawo własności powoda; że poprzednik prawny powódki udzielił bezwarunkowej zgody na posadowienie słupów energetycznych na swoim terenie oraz że jedynie pani J. L. i G. R. złożyły w trakcie spotkania, które odbyło się w dniu 08 października 1991 roku oświadczenie o czasowym zajęciu terenu w celu wykonania linii energetycznych, a oświadczenie poprzednika prawnego powódki miało charakter bezterminowy,

- przepisu art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 285 § 1 k.p.c. poprzez poczynienie ustaleń w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu budownictwa, która zawiera informacje błędne, sprzeczne z okolicznościami faktycznymi sprawy;

- przepisu art. 224 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235 k.p.c. poprzez wyrokowanie przez sąd w innym składzie, aniżeli przeprowadzający postępowanie dowodowe;

- przepisu art. 299 k.p.c. w związku z art. 233 §1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady, zgodnie z którą dowód z przesłuchania stron winien być ostatnim dowodem przeprowadzonym w sprawie;

II. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 65 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu wykładni treści protokołu ze spotkania z dnia 08.10.1991 r. w sposób prowadzący do konkluzji oczywiście sprzecznych z jego treścią utrwaloną na piśmie, w szczególności poprzez wyprowadzenie wniosku, iż po odebraniu robót zamawiającemu przysługuje prawo powstrzymania się ze świadczeniem wzajemnym, polegającym na zapłacie umówionego wynagrodzenia oraz że odbiór dzieła dotkniętego wadą istotną nie powoduje wymagalności wierzytelności o zapłatę wynagrodzenia;

- art. 65 k.c. poprzez niewłaściwe jego zastosowanie polegające na dokonaniu wykładni treści protokołu z dnia 8.10.1991 r. w sposób sprzeczny z wolą, zamiarem i oświadczeniem osób, które brały udział w spotkaniu w tym, m.in. poprzednika prawnego powódki;

- art. 222 § 2 k.c. w związku z art. 140 k.c. poprzez niewłaściwe ich zastosowanie polegające na uznaniu, iż (...) S.A. przysługiwało uprawnienie do posadowienia słupów energetycznych na nieruchomości powódki, pomimo iż wzywając stronę przeciwną do usunięcia słupów energetycznych, powódka pozbawiła pozwanego uprawnienia do korzystania z gruntu;

- art. 89 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na jego pominięciu i przyjęciu, iż zgoda na posadowienie słupów energetycznych na nieruchomości powódki została wyrażona przez jej poprzednika prawnego w sposób bezwarunkowy, w sytuacji gdy skuteczność zgody na zajęcie nieruchomości została uzależniona od jej wykupu;

5. art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na uznaniu, że pozwany (...) S.A., uprawniona jest do korzystania z nieruchomości powódki w związku z posadowieniem na niej słupów energetycznych, pomimo iż pozostaje to w sprzeczności ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz zasadami współzycia społecznego.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o:

1. zmianę wyroku Sądu I instancji i uwzględnienie powództwa w całości;

2. zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

ewentualnie:

3. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, z uwagi na brak rozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy jak też z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości;

4. zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany (...) S.A. w R. w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji jako bezzasadnej i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania w obu instancjach.

Sąd Okręgowy w Łomży zważył co następuje:

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie, a jej zarzuty w przedmiocie naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania cywilnego oraz prawa materialnego okazały się bezzasadne.

Sąd I instancji dokonał prawidłowego ustalenia stanu faktycznego, który sąd odwoławczy przyjął za własny, bez konieczności uzupełniania postępowania dowodowego w tym zakresie. Również ocena prawna przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie budzi żadnych zastrzeżeń i znajduje pełną akceptację.

Bezpodstawne są zarzuty apelującej co do naruszenia przez sąd I instancji art. 233§1kpc. Dokonana ocena materiału dowodowego nie ma bowiem charakteru dowolnego, uzasadnienie wyroku w sposób jasny i czytelny wskazuje na jakich dowodach oparto rozstrzygnięcie w sprawie i dlatego żądanie strony powodowej nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd Rejonowy nie przekroczył granicy swobodnej oceny dowodów i wbrew twierdzeniom apelacji, wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności sprawy oraz ustalił fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności przeprowadzona przez Sąd I instancji wykładnia oświadczeń woli zawartych w protokole spotkania z dnia 08.10.1991 r. nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego. Została ona dokonana w oparciu o miarodajne dla art. 65 k.c. kryteria, w szczególności przy wykorzystaniu kontekstu sytuacyjnego. Wnioski wyciągnięte przez Sąd Rejonowy odnośnie treści oświadczeń woli złożonych przez jego uczestników, w tym poprzednika prawnego powódki, nie budziły uzasadnionych wątpliwości, stąd kontynuowanie postępowania przez dopuszczenie wskazanych przez skarżącego dowodów (zeznań świadków, planu przestrzennego zagospodarowania, planu realizacyjnego (...) mieszkaniowego w W. (...)) stanowiłoby jego niepotrzebne przedłużanie. Stąd zarzuty apelacji o naruszenia art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. nie zasługują na uwzględnienie. S. takiego nie zmienia subiektywne przekonanie strony, że Sąd nie wyjaśnił przebiegu przedmiotowego spotkania, zwłaszcza poczynionych na nim ustaleń i złożonych oświadczeń woli, przez co nie rozpoznał istoty sprawy. Nierozpoznanie istoty sprawy polega na braku ustosunkowania się do żądań pozwu, co nie miało miejsce w niniejszej sprawie. Powódka wystąpiła z żądaniem negatoryjnym, a Sąd I instancji po tym jak prawidłowo ocenił materiał dowodowy sprawy, oddalił jej powództwo i tym samym orzekł o jej istocie. Twierdzenia zaś, że nie ustalił istotnych dla sprawy faktów, jak wskazano wyżej, nie były zasadne.

Sąd Okręgowy nie podzielił też twierdzenia apelacji, że Sąd Rejonowy uchybił art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art 231 k.p.c. poprzez poczynienie ustaleń stojących w sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego mają oparcie w przeprowadzonych w sprawie dowodach, w tym rzetelnych, jasnych i fachowych opiniach biegłych specjalistów, z których wynika fakt, rodzaj i rozmiar ograniczeń powódki w możliwościach zabudowy należącej do niej działki. Nie można w szczególności zgodzić się z powódką, że Sąd Rejonowy w sposób nieuzasadniony przyjął, że jej poprzednik prawny udzielił bezwarunkowej zgody na posadowienie słupów energetycznych na swoim terenie. Przyjmując takie ustalenia Sąd Rejonowy oparł się na analizie dokumentu prywatnego w postaci protokołu ze spotkania w dniu 08.10.1991 r.. Dowodowi temu nie może być przeciwstawiony dowód z zeznań wskazywanych przez powódkę świadków, którego Sąd Rejonowy zasadnie w sprawie nie dopuścił.

Prawidłowość rozumowania Sądu Rejonowego w zakresie ustalenia bezwarunkowego charakteru zgody poprzednika prawnego powódki na posadowienie na jego działce słupów energetycznych nie budzi wątpliwości szczególnie w kontekście zawartych w tym samym protokole oświadczeń J. L. i G. R., które - odmienne w treści od tego złożonego przez W. W. (1) - słusznie musiały zostać uznane za tymczasowe.

W sprawie nie naruszono art. 235§1 k.p.c., zgodnie z którym za wyjątkami w nim przewidzianymi postępowanie dowodowe odbywa się przed sądem orzekającym. Termin „sąd orzekający” nie odnosi się do tożsamej na każdej rozprawie osoby sędziego, ale konieczności przeprowadzania dowodów przed sądem, a nie innymi osobami, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Zarzut naruszenia przepisu art. 299 k.p.c. w związku z art. 233 §1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady, zgodnie z którą dowód z przesłuchania stron winien być ostatnim dowodem, także nie ma oparcia w przepisach prawa i stanie faktycznym sprawy. Wskazany przepis nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego. Zgodnie z jego treścią jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Jednocześnie w myśl przepisu

art. 316 §2 k.p.c. rozprawa powinna być otwarta na nowo, jeżeli istotne okoliczności ujawniły się dopiero po jej zamknięciu. Zatem, nie tylko samo przesłuchanie stron w takim charakterze, ale nawet zamknięcie rozprawy nie oznacza definitywnej konieczności wydania rozstrzygnięcia, jeśli Sąd dojdzie do przekonania, że sprawa nie jest jeszcze dostatecznie wyjaśniona lub ujawnią się inne istotne w sprawie okoliczności. Nadto, co także ważne – uchybienie przepisom procesowym może stanowić skuteczną podstawę apelacyjną, gdy miało ono wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, czego nie można stwierdzić o powyższym.

Kontrola instancyjna nie potwierdziła także zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego. Przede wszystkim nie znajduje oparcia w stanie faktycznym sprawy zarzut obrazy art. 65 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu wykładni treści protokołu ze spotkania z dnia 08.10.1991 r. w sposób prowadzący do konkluzji sprzecznych z jego utrwaloną na piśmie treścią, w szczególności poprzez wyprowadzenie wniosku, iż po odebraniu robót zamawiającemu przysługuje prawo powstrzymania się ze świadczeniem wzajemnym, polegającym na zapłacie umówionego wynagrodzenia oraz że odbiór dzieła dotkniętego wadą istotną nie powoduje wymagalności wierzytelności o zapłatę wynagrodzenia. Kwestie wypłaty wynagrodzenia za wykonane dzieło oraz wymagalności zapłaty za dzieło dotknięte wadą nie były elementami stanu faktycznego i prawnego niniejszej sprawy, stąd bezprzedmiotowym i niemożliwym jest bliższe odnoszenie się do nich.

Nie można też podzielić zarzutu uchybienia art. 65 k.c. poprzez niewłaściwe jego zastosowanie polegające na dokonaniu wykładni treści protokołu z dnia 8.10.1991 r. w sposób sprzeczny z wolą, zamiarem i oświadczeniem osób, które brały udział w spotkaniu, w tym m.in. poprzednika prawnego powoda. Sąd Okręgowy w pełni akceptuje wywody Sądu I instancji w przedmiocie sposobu i wyników wykładni przedmiotowego protokołu. Jak zauważył Sąd Rejonowy, jest ona napisana językiem jasnym i powszechnym, wykluczyć więc należy ewentualny brak zrozumienia jego treści po stronie osób składających zapisane w nim oświadczenia woli, w tym poprzednika prawnego powódki. Warto też podkreślić, że rzeczywista wola poszczególnych osób może być ustalona w oparciu o odmienną treść poszczególnych oświadczeń. Skoro wszystkie osoby uczestniczyły w jednym spotkaniu, a mimo tego złożyły oświadczenia o różnej treści, nielogicznym jest twierdzenie, że miały one zamiar złożyć oświadczenie o treści tożsamej. Bez wątplenia zatem L. J. i R. G. wyraziły zgodę „czasowej zajęcie terenu w celu wykonania SN” (k.145), a W. W. (2), K. J. i S. K. na „postawienie słupów energetycznych na swoim terenie, który w przyszłości będzie wykupiony pod zabudowę budownictwa mieszkaniowego” (k.144). Przy czym ci ostatni zgodzili się także na „wykup w przyszłości części swego terenu wg przedstawionego projektu” (k.144). Przy tak jasno sformułowanych oświadczeniach brak jest podstaw aby doszukiwać się w nich innych treści od tych, które wynikają z dosłownego ich brzmienia, a które – w przypadku W. W. (1) – polegały na udzieleniu bezwarunkowej zgody na posadowienie na jego terenie słupów energetycznych oraz przyszły wykup działki przez Spółdzielnię.

Ponadto, sam wykup działki nie był warunkiem udzielenia zgody w rozumieniu art. 89 k.c. Powódka wykazuje, że wykup działki był tym warunkiem, którego brak ziszczenia się spowodował brak skuteczności udzielenia zgody na budowę słupów i wynikający z tego obecny brak prawa po stronie pozwanego do wykorzystania działki gruntu powódki. W istocie samo pismo (protokół) nie zawiera zobowiązania Spółdzielni do wykupu gruntu pod słupami jako warunku udzielenia zgody przez W. W. (1). Jak podkreśla powódka – być może wolą udzielającego zgody ojca powódki był późniejszy wykup gruntu przez Spółdzielnię, ale ani on ani jego następcy prawni nie wnosili o to do Spółdzielni, ewentualnie – do Sądu. To Spółdzielnia zabezpieczyła swoje interesy otrzymując zgodę na wykup, a poprzednik prawny powódki nie zrobił tego, gdyż nie otrzymał zobowiązania Spółdzielni do takiego wykupu. Jego zgoda na posadowienie słupów była zatem bezterminowa i bezwarunkowa w sensie prawa cywilnego. Jej następstwem jedynie miał być ewentualny późniejszy wykup gruntu, do którego jak dotąd nie doszło.

W tym stanie rzeczy nie można podzielić zarzutu obrazy art. 89 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie.

Z racji powyższego nie znajduje też uzasadnienia zarzut uchybienia art. 222 § 2 k.c. w związku z art. 140 k.c. poprzez uznanie, iż (...) S.A. przysługiwało uprawnienie do posadowienia przedmiotowych słupów na nieruchomości powódki oraz że jej prawo własności podlega ograniczeniu. Nie ulega wątpliwości, że zawarta w ww. protokole zgoda W. W. (1) stanowi prawnie skuteczne oświadczenie woli, mocą którego poprzednik prawny zgodził się na ograniczenie jego

wynikającego z art. 140 k.c. uprawnienia do posiadania i używania należącej do niego nieruchomości w sposób w tym przepisie wskazany. Tym samym w sprawie nie miało miejsca naruszenie posiadania z art. 222 k.c. i sąd oddalając powództwo przepisu tego nie naruszył.

Nie może także odnieść skutku twierdzenie, że powódka wzywając stronę przeciwną do usunięcia słupów energetycznych pozbawiła (...) S.A. jakiegokolwiek uprawnienia do korzystania z gruntu. Takie wezwanie powódki nie pozbawiło pozwanego jego uprawnień wynikających ze złożonego w dniu 08.10.1991 r. oświadczenia woli poprzednika prawnego powódki. Jego skutki prawne – w sytuacji gdy ww. zgoda została udzielona bezterminowo - mogą być zniweczone mocą kolejnej czynności prawnej pomiędzy stronami (porozumienia stron) lub orzeczenia sądu. Wobec tego, że do takiego porozumienia stron nie doszło, a pozwany nie zrzekł się prawa przysługującego mu w stosunku do przedmiotowej nieruchomości, w sprawie koniecznym było uznanie, że jest on uprawniony do utrzymywania na gruncie powódki słupów energetycznych, co decydowało o oddaleniu niniejszego powództwa.

Wbrew twierdzeniom apelującego w sprawie nie mógł znaleźć zastosowania art. 5 k.c. poprzez uznanie, że korzystanie przez pozwanego z nieruchomości powoda pozostaje w sprzeczności ze społeczno- gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz zasadami współżycia społecznego. Zgodnie z tym przepisem nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Stroną nadużywającą swojego prawa miały być, według twierdzeń powódki, w niniejszej sprawie pozwany. Nie jest to jednak stwierdzenie prawdziwe, ponieważ pozwany wykorzystuje uprawnienie udzielone mu przez W. W. (1) w sposób odpowiadający jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu – w celu zaopatrzenia mieszkańców osiedla (...) II w energię elektryczną. Nie można też stwierdzić, że takie jego wykorzystanie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, przeciwnie – służy ono zamieszkującym na osiedlu ludziom, a z zasadami współżycia społecznego sprzeczne byłoby zachowanie, polegające na utrudnianiu zaopatrzenia ich w niezbędne do normalnego funkcjonowania media.

Reasumując - argumentacja zawarta w uzasadnieniu apelacji stanowi polemikę z oceną dokonaną przez sąd I instancji, nie zawiera żadnych nowych przekonywujących dowodów mogących być podstawą zmiany zaskarżonego orzeczenia. Kontrola instancyjna nie wykazała, aby przedstawione przez powódkę argumenty miały oparcie w stanie faktycznym sprawy lub przepisach prawa. Sąd I instancji prawidłowo ustalił, że pozwanemu (...) S.A. przysługuje uprawnienie do ograniczonego korzystania z gruntu powódki i z tej racji nie naruszył on jej posiadania, przez co powództwo oparte na art. 222 k.c. podlegało oddaleniu – tak jak wywiedziona od takiego orzeczenia apelacja powódki.

Apelację kwestionującą prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I instancji w stosunku do pozwanego (...) S.A. w R. także należało uznać za niezasadną. Sąd Rejonowy właściwie ustalił, że podmiot ten nie jest biernie legitymowany w sprawie, gdyż nie jest właścicielem linii energetycznych posadowionych na działce powódki. Z tych przyczyn rozważania w przedmiocie naruszenia przez niego art. 222 k.c. były bezprzedmiotowe, a skierowane przeciwko temu podmiotowi żądanie usunięcia takich słupów nie mogło być uwzględnione.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łomży na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w punkcie I wyroku. O kosztach zastępstwa procesowego rozstrzygnął w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z §2, §6pkt 3 i §12ust.1pkt 1 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490).